

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12Csp/244/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117221473
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8117221473.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v spore žalobkyne: X. L., W.. X.X.XXXX, F. T. XXX, XXX XX T., v konaní právne zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom vo Svidníku, ulica Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava 811 09, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia 184 EUR a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný **m á** vo vzťahu k žalobkyni **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 27.09.2017 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplataenia bezdôvodného obohatenia vo výške 184 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 184 EUR, od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému, do zaplataenia sumy 184 EUR. Súčasne určenia, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX z 24.9.2009 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 12) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, z 24.09.2009, vo výške 200 EUR, za poplatok vo výške 184 EUR s tým, že celkovú čiastku vo výške 384 EUR žalovanému mala zaplatiť v 12 splátkach po 32 EUR. Poukázala na to, že poplatok z predmetného úveru predstavuje 92 %-né navýšenie. Žalovanému na predmetný úver zaplatila 384 EUR. Poplatok vo výške 184 EUR je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 12 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Uviedla, že žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou, na jednej strane a absenciou, zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide. Uviedla, že výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše, nie je ničím odôvodnené, prečo poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Čo sa týka predmetného poplatku, poukázala na rozsudok OS Prešov sp. zn. 11C/42/2012, z 13.9.2013, ktorým súd rozhodol o tom, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Ďalej uviedla, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. d/, g/, h/, i/, f a k/ ZoSÚ, preto je predmetný úver bezúročný a bez poplatkov. Bezdôvodné obohatenie je vo výške rozdielu medzi mojimi platbami t.j. 384 EUR a výškou úveru 200 EUR, teda vo výške 184 EUR. O skutočnosti, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, dňa 28.8.2017. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, poukázala, že súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie, vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. V ďalšom poukázala na to, že pri uzatváraní zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, z 24.9.2009, bola podľa jej názoru zo strany žalovaného použitá nekalá obchodná praktika, ktorej cieľom je vylúčiť použitie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Obchodný zástupca pri vyplňaní vopred pripraveného formulára v jej mene (za ňu) zaškrtol políčko, podľa ktorého mi žalovaný poskytol finančné prostriedky na účel výkonu povolania. Finančné prostriedky však reálne použila na bežné potreby a nie na výkon povolania. Uviedla, že na realizáciu nekalej obchodnej praktiky zo strany účastníka konania reagovala aj rozhodovacia prax súdov, ktorá vyhodnotila takéto inštruovanie účastníka konania ako protiprávne.

4. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril a uviedol, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Vzniesol námietku premlčania. Žalovaný uviedol, že nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

5. Žalovaný mal za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej premlčacej lehote. Žalovaný uviedol, že táto lehota žalobkyňi už márne uplynula. V predmetnom prípade poukázal na zákonné ustanovenie § 107 ods. 2 OZ, ktorý uvádza, že najneskôr sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky. To znamená, že ak uplynie trojročná objektívna premlčacia lehota právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba je stanovená ako maximálna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Objektívna premlčacia doba začne plynúť od okamihu, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, v danom prípade kedy boli jednotlivé splátky uhradené v prospech žalovaného. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Ak sa teda plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. To znamená, že každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má svoj samostatný „právny osud“, premlčuje sa samostatne a samostatne (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 14. decembra 2006, sp. zn. 33Odo 52/2005). V predmetnom prípade došlo k úhrade poslednej premlčanej splátky zo zmluvy o úvere dňa 14.7.2010. Vzhľadom na uvedené, nárok žalobkyne bol premlčaný v objektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 14.7.2013. Žalobkyňa uplatnila svoj nárok až dňa 27.9.2017.

6. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa nijako skutkovo nepreukázala možnosť uplatnenia 10 - ročnej premlčacej lehoty a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 22.09.2015, sp. zn. 13Co/567/2015. Súd uviedol: „navrhovateľ nepreukázal, že odporca v čase uzatvárania zmluvy musel vedieť, že ide o spotrebiteľský úver a teda, že na jeho strane existoval minimálne eventuálny úmysel na bezdôvodnom obohatení.“ Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.09.2015, sp. zn. 13Co/557/2015. „Navrhovateľ, ktorý sa dovoľáva 10 ročnej objektívnej premlčacej lehote mal v tejto súvislosti dôkazné bremeno.“ „Odvolací súd sa stotožňuje so závermi okresného súdu, pokiaľ tento uvádza, že v danom prípade ide o objektívnu premlčaciu lehodu trojročnú a nie desaťročnú“. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.03.2016, sp. zn. 13Co/90/2015. „Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo nemožno považovať tvrdenie navrhovateľky o neuvedení údaju o RPMN v Zmluve a ďalších ňou označených obsahových náležitosti Zmluvy za preukázanie úmyslu odporcu bezdôvodne sa na úkor navrhovateľky obohatiť (zákonná sankcia v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru, ktorá vo svojej podstate svojou existenciou vylučuje takýto úmysel veriteľa, pretože ho postihuje za takéto konanie vo forme obmedzenia jeho nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere). Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.01.2017, sp. zn. 12Co/517/2015. „Okresný súd uviedol, že nemal zo strany žalobcu preukázané žiadne skutočnosti o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu. ... žalovaný podnikal v

oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov dosť dlhú dobu a už zo samotnej podstaty tohto podnikania vyplýva to, že on chcel poskytnúť peniaze s tým, aby sa tieto peniaze mu nejakým spôsobom aj zo ziskom, ktorý k tomu patrí, vrátili. Uvedený zisk teda predstavovali poplatky ako aj úroky za poskytnutý úver, Z tohto dôvodu sa on v žiadnom prípade nemohol chcieť bezdôvodne obohatiť, pretože dôvodom jeho podnikateľskej činnosti bolo poskytovanie úverov a zo samotnej definícií, či už ekonomickej alebo právnej v zmysle § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere veriteľ na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a tento sa ich zaväzuje vrátiť a zaplatiť úroky. Preto nebolo úmyslom žalovaného, ako poskytovateľa úver, sa bezdôvodne obohatiť, ale dôvodom na obohatenie a poskytovanie úveru je to, že on samozrejme tieto finančné prostriedky poskytuje za úroky, teda za účelom dosiahnutia zisku. ... V čase uzatvorenia zmluvy v roku 2008 žalovaný nemohol vedieť a ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ním uzatvorenú zmluvu so žalobcom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nespĺňa zákonom požadované náležitosti a teda, že bude posudzovaná ako zmluva bez úrokov a bez poplatkov. Podľa názoru odvolacieho súdu pri posúdení či ide o úmyselné konanie nemožno vychádzať totiž z aktuálneho stavu, ale zo stavu v čase uzatvárania úverovej zmluvy a preto neobstojí ani argumentácia žalobcu, že aj v iných prípadoch konal obdobným spôsobom a uzatvoril „obdobné zmluvy o úveroch bez uvádzania RPMN“. Vzhľadom na uvedené okolnosti dospel súd k záveru, že nie je možné v danej veci aplikovať na beh plynutia premlčacej lehoty desaťročnú premlčaciu dobu.“ Okrem iného možno poukázal aj na Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.3.2017, sp. zn. 12Co/229/2015-102, ako aj Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.2.2017, sp. zn. 14Co/456/2016-56, Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.2.2017, sp. zn. 12Co/429/2015-120, Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.2.2017, sp. zn. 12Co/251/2016-148, Rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 28.2.2017, sp. zn. 15C/274/2014-66, Rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 16.3.2017, sp. zn. 15Csp/14/2016-36, ktoré možno aplikovať na predmetný prípad.

7. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uviedol, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem. Poukázal na to, že určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. (Štefček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašič a kol.: Civilný sporový poriadok - Veľký komentár, Praha: C.H. Beck, 2016) Vychádzajúc zo znenia ustanovenia ust. § 137 písm. d) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Osobitným právnym predpisom, t.j. výnimka žalôb o určenie právnej skutočnosti je Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru), zákon o dobrovoľných dražbách (žaloba o neplatnosť dražieb), občiansky zákonník (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu).

8. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Určenie existencie/neexistencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti ako vyplýva z ustanovenia § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie neplatnosti neprijateľnosti zmluvnej podmienky nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Uviedol, že za takýto právny predpis nemožno považovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom zo svojich ustanovení, a to ani v § 3 ods. 5 citovaného zákona nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Zákon o ochrane spotrebiteľa iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde. (Rozsudok OS Žilina, sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017) Rovnaký názor zastáva aj Okresný súd v Žiline, ktorý rozsudkom sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017, ktorý žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, nakoľko žalobca sa domáhal určenia právnej skutočnosti, ktorá nevyplývala z osobitného právneho predpisu (čo je základnou podmienkou určovacej žaloby), „Vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu § 137 písm. d) CSP tak súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcu o určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 8.11.2013 je neplatná a preto už bez ďalšieho zaoberania sa meritom veci žalobcu v celom rozsahu zamietol.

9. Žalobkyňa v rámci svojho procesného útoku použila ako prostriedky procesného útoku predovšetkým písomne podanú žalobu, Zmluvu o úvere č.XXXXXXXXXX, výpis z klientskej zóny, prehlásenie zo dňa 28. 8. 2017.

10. Súd v súlade § 180 CSP pojednával v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil.

11. V prejednávanej veci neexistoval žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania.

12. Podľa § 149 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523149'&ucin-k-dni='30.12.9999'> prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

13. Podľa § 185 ods. 1 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523185'&ucin-k-dni='30.12.9999'> súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

14. Podľa § 187 ods. 2 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523187'&ucin-k-dni='30.12.9999'> dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

15. Podľa § 191 ods. 1 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523191'&ucin-k-dni='30.12.9999'> dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

16. Zo zmluvy o úvere mal súd zistené, že jej obsahom bolo poskytnutie dlžníkovi úver v sume 200 EUR, pričom žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 184 EUR spolu celkovo tak sa zaviazala vrátiť 384 EUR v 12 mesačných splátkach po 32 EUR počnúc dňom 28. 10. 2009.

17. Podľa potvrdenia vytlačeného z webovej stránky dodávateľa žalobkyňa a na zmluvu č. 806300057 s dátumom dňa 24. 9. 2009 s evidovaným stavom - uhradená, zaplatila na úver vo výške 200 EUR celkovú sumu 384 EUR.

18. Podľa všeobecných podmienok poskytnutia úveru bodu 12 - dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedená v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

19. Žalobkyňa súdu predložila aj prehlásenie v zmysle ktorého právnická osoba zaoberajúca sa ochranu spotrebiteľov uviedla, že dňa 28. 8. 2017 predložila žalobkyňa zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24. 9. 2009 po posúdení, ktorej ju informovali, že podľa ich názoru je zmluvou bezúročnú a bez poplatkov a taktiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a združenia odporučilo žalobkyni obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta.

20. Súd vec právne posúdil nasledovne:

21. Súd posudzoval predmetnú úverovú zmluvu podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu 24. 9. 2009.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný vzniesol námietku premlčania k uplatnenému nároku, súd predtým ako sa začal zaoberať samotným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia skúmal, či nárok žalobcu nie premlčaný.

23. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

24. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením správneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto v zákone ustanovenej (§ 100 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

27. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

28. Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinný navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

29. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, ktoré v súlade s ustanovením § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia občiansky zákonník upravuje subjektívnu ako aj objektívnu premlčaciu dobu. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt.

30. Subjektívna premlčacia doba je upravená v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka - začiatok jej plynutia sa odvíjala od okamihu, kedy sa oprávnený z bezdôvodného obohatenia dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil.

31. Premlčacie doby (tak subjektívna ako aj objektívna) pri bezdôvodnom obohatení a začínajú spravidla plynúť rôzne v závislosti od druhu bezdôvodného obohatenia. K bezdôvodnému obohateniu získaného plnením bez právneho dôvodu, ak právny dôvod neexistoval od začiatku, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plní bez právneho dôvodu a komu plnil. Bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod neskôr odpadol (§ 452), vzniká a objektívna doba na premlčanie práva na jeho vydanie preto začína plynúť okamihom odpadnutia právneho dôvodu poskytnutého plnenia. Začiatok subjektívnej premlčacej doby sa zhoduje s okamihom, keď sa oprávnený dozvedel o tom, komu plnil a o odpadnutí právneho dôvodu plnenia. Ak ide o bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu, treba rozlišovať prípady relatívnej a absolútnej neplatnosti právneho úkonu, z ktorého sa plnilo.

32. V prípade relatívne neplatného právneho úkonu o bezdôvodnom obohatení možno hovoriť len od okamihu úspešného dovolania sa relatívnej neplatnosti, t. j. keď prejav oprávneného (dotknutého) došiel druhému účastníkovi, právneho úkonu. Tento deň treba zásadne považovať za rozhodujúci okamih na určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Úspešným dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu začína súčasne plynúť aj objektívna premlčacia doba. Do času dovolania sa neplatnosti takéhoto právneho úkonu, treba právny úkon považovať za platný (§ 40a Občianskeho zákonníka). Na tom nič nemení skutočnosť, že účinky neplatnosti právneho úkonu nastávajú od jeho vzniku. Bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká spravidla od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne plynúť teda od vzniku takéhoto právneho úkonu. Prípadne od poskytnutia plnenia na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Subjektívna premlčacia doba začne plynúť odvtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Tieto okolnosti sa oprávnený obvykle dozvie už v čase vzniku absolútne neplatného právneho úkonu respektíve vtedy, kedy na základe takéhoto úkonu poskytol plnenie, tu súd poukazuje na rozhodnutie sp.zn. III. ÚS 158/99: „ak je právny úkon neplatný od samého počiatku (absolútna neplatnosť), tak akékoľvek plnenie na jeho základe poskytnuté je od tohto okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t. j. bezdôvodným obohatením a týmto okamžikom začína plynúť objektívna lehota na jeho vydanie.“

33. V tejto právnej veci žalobkyňa odvodzuje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo do úrokov a poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z.. Na základe týchto ustanovení označila úverovú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov.

34. Súd vo veci poukazuje v súvislosti s vyjadreným právnym záverom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/169/2017 zo dňa 10. 1. 2018 (ide teda o rozhodnutie vydané neskôr ako všetky rozhodnutia na ktoré žalobkyňa poukazovala vo svojej žalobe, čo svedčí o posune v súdnej praxi Najvyššieho Súdu Slovenskej republiky).

35. Práve v predmetnom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 9. 11. 2016 sp.zn. 7Co/302/2016 (č.l. sp. 188 a násl.) v obdobnej právnej veci, ktorá je predmetom tohto konania. V predmetnej veci Okresný súd Liptovský Mikuláš zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému uloženia povinnosti zaplatiť sumu 863,98 EUR s príslušenstvom, ktorá mala predstavovať bezdôvodné obohatenie žalovanej na úkor žalobkyne. Súd prvého stupňa bol toho názoru že žalobkyňa sa reálne dozvedela, že sa na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatila úrok, ktorý nebola povinná zaplatiť (pri prvej zmluve 22. 6. 2006, pri druhej zmluve dňa 23. 5. 2007 a pri tretej zmluve dňa 22. 4. 2008). Objektívna trojročná premlčacia doba jej začala plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia žalovaným, to znamená, že pri prvej zmluve 30. 10. 2006, pri druhej zmluve 24. 8. 2007 a pri tretej zmluve 22. 4. 2008. Pokiaľ žaloba bola podaná na súde až 11. 4. 2016, bolo neuplatnené premlčané právo. Za nenáležitú označil pritom súd prvej inštancie argumentáciu žalobkyne o 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe. Žalovaná sa totiž nedopustila úmyselného konania, predpokladom ktorého je vedomosť konajúceho, že sa bezdôvodne obohacuje, to v jej prípade preukázané nebolo. Odvolací súd, v tomto prípade Krajský súd v Žiline, uviedol, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Dokedy oprávnený získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (odvolací súd v súvislosti s tým poukázal na právne závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 11Cdo/67/2011). Rozhodujúcim pritom je, že zák. č. 258/2001 Z. z. priamo ustanovuje, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. I keď je v danom prípade žalobkyňa spotrebiteľkou práva neznalá, bolo by neprimeranou ochranou jej práva, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedela, že žalovaná sa na jej úkor obohatila. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu žalobkyňa neprebíha vo poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 6MCdo/9/2012, v zmysle, ktorého princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejší jemu princípov, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V danom prípade totiž žalovaná vznesla hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musel vziať zreteľ.

36. V danej právnej veci sp. zn. 3Cdo/169/2017 bolo podané dovolanie a v rámci dovolacieho konania v rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky (aj keď meritórne rozhodol tak, že dovolanie zamietol) vo veci samej uviedol: „ 12. V danom prípade právna otázka, ktorú dovolateľ namietal v dovolaní bola už dovolacím súdom vyriešená. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo/67/2011 pripomenul, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd tu konštatoval, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na

jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

12.2 Pre účely preskúmaného prípadu treba osobitne poukázať na tú časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011, v ktorej uviedol, že „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“.

12.3. K obdobným právnym záverom dospel najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/121/2009, v ktorom uviedol, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (poznámka dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie). Na podklade uvedeného dovolací súd konštatuje, že žalobkyňa nedôvodne tvrdí, že právna otázka, ktorú nastolila v dovolaní, nebola ešte dovolacím súdom vyriešená. Na tom nemôže nič zmeniť nesúhlas žalobkyne založený na jej skutkových tvrdeniach, v zmysle ktorých sa o okolnostiach významných z hľadiska určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby dozvedela v iný deň, než uviedol odvolací súd. Dovolací súd k predchádzajúcim bodom poznamenáva, že pri argumentácii akýmkoľvek súdnym rozhodnutím treba vždy jeho text vnímať v kontexte konania, v ktorom bolo rozhodnutie vydané. V danom prípade žalobkyňa nenáležite poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/9/2012 a v ňom vyjadrený právny názor (že princíp „vigilantibus iura sripta sunt“ ustupuje v spotrebiteľských veciach v závislosti od konkrétnych okolností princípu dôležitejšiemu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa)] vydané v skutkovo a právne odlišnej (exekučnej) veci, líšiacej sa od predmetného sporu žalobkyne a žalovanej nielen z hľadiska podstaty a účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Nie bezvýznamnou je tu tiež okolnosť, že v konaní sp. zn. 6MCdo/9/2012 poukázal najvyšší súd na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok); v danom prípade ale žalovaná v dovolaní vzťahuje uplatnenie tohto princípu na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby).“

37. Pre úplnosť súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 143/2016, ktorý sa vyjadril k právnemu záveru Krajského súdu Banskej Bystrici č.k. 14Co/1009/2014-236zo dňa 23. 9. 2014, ohľadom momentu začatia plynutia premlčacej doby z právneho titulu prijatia bezdôvodného obohatenia, že je zásadné, kedy sa sťažovateľka preukázateľne mohla o bezdôvodnom obohatení žalovaného dozvedieť. Ústavný súd konštatoval, že tento právny záver Krajského súdu nepovažuje za svojvoľný ani za prijatý v zjavnom omyle, respektíve ako výsledok formalistického výkladu aplikovaných právnych noriem.

38. Súd vo veci poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11Co 46/2017 zo dňa 15. 3. 2018, kde v obdobnej právnej veci súd druhej inštancie potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý nárok žalobcu založený na obdobných právnych konštrukciách, čím súd dáva do pozornosti z pohľadu dodržiavania princípu právnej istoty rozdielnosť k rozhodovacej súdnej praxe samotného Krajského súdu v Prešove, pre ktorú pristúpil k aplikácii právneho názoru súdu vyššie postaveného ako sú krajské sudy.

39. Žalobkyňa v tomto spore tvrdila, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela od združenia (obsahom prehlásenia sú však vyjadrenia, že bola informovaná o zákonných ustanoveniach a o rozhodnutiach súdov, ktoré sú taktiež okrem iného síce anonymizované ale verejnosti prístupné). Pri použití jej argumentácie, by bolo možné posúvať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v podstate aj o niekoľko rokov a začiatok plynutia mal plne v rukách sám žalobca, založenom len na tom kedy sa rozhodne navštíviť sídlo združenia, prípadne kedy by sa rozhodol, že sa začne zaujímať z hľadiska právneho posúdenia o to či úver predplatil.

40. Súd má zato, že „prehlásením“ ešte žalobkyňa neunesla dôkazne bremeno, nakoľko dôkaz je úspešne uskutočnený vtedy, ak vedie k poznatkom o tak vysokom stupni pravdepodobnosti určitého tvrdenia, že ho možno považovať za prakticky isté. Súd v tomto prípade nenadobúda vnútorné presvedčenie o pravdivosti tvrdenia žalobkyne, že vtedy sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení, nakoľko dozvedela sa totiž iba právny názor na informácie (nachádzajúce sa v zmluve o úvere, informácie o výške splátok, ktoré realizovala), ktoré združeniu sama poskytla a, ktorými preukáťeľne disponovala (na stretnutí združeniu predložila zmluvu), už od podpisu zmluvy o úvere a následne potom každou zaplatenou splátkou úveru a aj z voľne dostupných zdrojov napr. zbierky zákonov (samozrejme ak, by vyvinula iniciatívu ozrejmiť si ich, alebo dať si ich „vysvetliť“). Mala teda rozhodujúce skutkové okolnosti k dispozícii pred vydaním prehlásenia združenia, ktoré napokon súd považuje v hľadiska dôkaznej sily, tiež len za tvrdenie nie preukázanie určitej skutočnosti.

41. Podľa § 15 zák. č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov - O všetkom, čo bolo v zbierke zákonov vyhlásené, sa má za to, že dňom vyhlásenia sa stalo známym každému, koho sa to týka.

42. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela od združenia k tomuto tvrdeniu s prihliadnutím na ustanovenie § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. a aj neskoršie ustanovenie § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných v dôvodoch, prečo je zmluva bezúročná bezpoplatková vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mala žalobkyňa podľa ustanovenia § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere. Rovnako mala vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom kto je veriteľom zo zmluvy a o tom komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Žalobkyňa od združenia získala iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa rozhodujúcich skutkových okolností, pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia (právny zástupca vo veci ani nenavrhol vypočítať samotnú žalobkyňu pre dôslednejšie preukázanie ním tvrdených skutočností). Vyššie uvedené znamená, že mal vedomosť o skutkových okolnostiach a samotné oboznámenie s právnym posúdením nemalo vplyv na subjektívnu lehotu.

43. Na základe týchto skutočností súd uzatvára, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia začala plynúť zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. Podľa predloženého vyjadrenia žalovaného žalobkyňa zaplatila poslednú splátku dňa 14. 7. 2010 vo výške 128 eur, predchádzajúce splátky nad rozsah splatenia istiny boli uhradené 4. 3. 2010, 28. 5. 2010, 23. 6. 2010, 2. 7. 2010 (č.l.sp. 23), žalobkyňa uvedené tvrdenia žalovaného nepoprela, preto ho súd považuje za nesporné. Dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula najneskôr dňa 14. 7. 2012, žaloba bola podaná dňa 27. 9. 2017.

44. Vzhľadom na túto skutočnosť, že súd vyhodnotil ako dôvodnú námietku premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby, posudzovanie dĺžky objektívnej premlčacej doby, a ani samotného nároku už nebolo právne relevantné.

45. Vzhľadom celkovú argumentáciu súd poukazuje aj na to, že účelom premlčania je stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv. Inštitút premlčania je v súlade s požiadavkou právnej istoty a bráni existencii dlhotrvajúcich občianskych subjektívnych práv.

46. Podľa ustanovenia § 298 ods. 1 a 2 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

47. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že súd môže o neprijateľnosti podmienky použitej v spotrebiteľskej zmluve rozhodnúť tak na návrh ako aj bez návrhu. Predpokladmi na to, aby súd takto rozhodol aj bez návrhu je, že musí ísť o sporové konanie, v ktorom právny dôvod žaloby skutkovo a právne spočíva na spotrebiteľskej zmluve, pričom žalobcom môže byť iba spotrebiteľ, dodávateľ alebo aj združenie, výsledkom dokazovania je to, že podmienka alebo podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné.

48. Podľa ustanovenia § 137 písm. c), d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa citovaných zákonných ustanovení žalobou možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

49. Podľa citovaných zákonných ustanovení žalobou možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Súdna prax ustálila, že určovacou žalobou sa možno domáhať aj platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov. Súd sa preto v prvom rade musí zaoberať otázkou prípustnosti určovacej žaloby a v tejto súvislosti aj otázkou danosti naliehavého právneho záujmu, ktoré podmienky tvoria *conditio sine qua non* určovacej žaloby. Ak totiž súd dospeje k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre prípustnosť určovacej žaloby, resp. že nie je preukázaná danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je potrebné takúto žalobu zamietnuť bez vykonávania ďalšieho dokazovania. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je daná vtedy, ak je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno ochrániť inak, len určovacím výrokom, a jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Naliehavý právny záujem je zásadne daný vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo, ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, inak (a to bez skúmania vecnej stránky žaloby), musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. Či tento záujem jestvuje, skúma súd *ex offio*, t.j. z úradnej povinnosti. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby.

50. Súd konštatuje, že nakoľko zákonodarca nestanovil osobitnú výnimku pre spotrebiteľské vzťahy, súd musí vždy *ex offio* skúmať naliehavý právny záujem u spotrebiteľa na určení neplatnosti neprimeranej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Z gramatického i logického výkladu vyššie citovaných zákonných ustanovení totiž vyplýva, že spotrebiteľ sa môže domáhať vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, prípadne tak môže urobiť súd i bez návrhu vtedy, ak sa v podanej žalobe zároveň domáha ochrany svojich individuálnych spotrebiteľských práv resp. žalobou sa dodávateľ domáha od spotrebiteľa plnení na základe neplatných neprimeraných zmluvných podmienok (ustanovenie § 298 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.).

51. Jednotliví spotrebiteľia sa môžu domáhať v rozsudku určenia neplatnosti neprijateľnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve iba za splnenia podmienky, že zároveň súd rozhoduje o spore vyplývajúcom z tejto spotrebiteľskej zmluvy, kedy je zároveň fakticky vždy daný naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takomto určení.

52. V danej právnej veci však bolo nepochybne zistené, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným bol ukončený, zmluva bola uzatvorená dňa 24. 9. 2009 a žaloba bola podaná na súde dňa 27. 9. 2017 teda po ôsmich rokoch. Posledná splátka žalobkyňou bola zaplatená 14. 7. 2010, odvtedy žalobkyňa bola pasívna a až v septembri roku 2017 podala žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, kde poslednú splátku zaplatila 14. 7. 2010.

53. To znamená, že za daného stavu veci už žalobkyňi reálne nemôže ísť o docielenie skutočnej rovnosti medzi stranami zmluvného vzťahu resp. opačne, že by táto zmluvná podmienka v tomto čase (v čase

vyhlásenia rozhodnutia) vytvárala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, už žiadna zo strán zmluvného vzťahu nemá totiž z tohto pozmluvného vzťahu žiadne práva a povinnosti.

54. Táto určovacia žaloba neslúži potrebám praktického života, ale len zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Spornosť vzťahu medzi žalobkyňou - spotrebiteľom a dodávateľom - žalovaným neexistuje. Vzhľadom na oneskorené uplatnenie svojho subjektívneho práva zo strany žalobcu - spotrebiteľa žiadne plnenie už očakávať ani nemôže. Obdobný právny názor ako v predmetnej veci zaujal i Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí sp.zn. 5C 326/2015-68 z 28.3.2017. Ak by tak súd urobil, nemalo by to žiaden reálny význam a bolo by to neúčelné a nehospodárne.

55. Nie je možné rozhodovať o požadovanom určení v prípade, keď zmluvné podmienky, ktoré majú byť posudzované, dávno zanikli iným spôsobom.

56. Takto by potom súd mohol posudzovať akékoľvek zmluvné podmienky v stovkách tisícov spotrebiteľských zmlúv, ktoré zanikli splnením zmluvných záväzkov zmluvných strán alebo aj inak, čo by znamenalo iba zahltenie súdov spormi, ktoré de facto ale aj de iure nie sú reálnymi spormi, ale iba spormi umelo vyvolanými jednou stranou.

57. Pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkyňou súd žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ako nedôvodnú zamietol bez toho, aby skúmal vecnú stránku žaloby vo vzťahu k tomuto nároku.

58. Takéto spory a v konečnom dôsledku aj prípadné, žalobe vyhovujúce súdne rozhodnutia, nemajú žiaden praktický zmysel a význam (zrejme reálne ani pre žalobkyňu keď žalobu podala s odstupom siedmich rokov kedy zaplatila poslednú splátku na úvere 14. 7. 2010 a žalobu podala až dňa 27. 9. 2017).

59. Podľa § 251 zák. č. 160/2015 Z.z. civilného sporového poriadku trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

60. Podľa § 255 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania, podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

61. Podľa § 262 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. civilného sporového poriadku o nároku náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

62. V danej právnej veci žalovaný bol v konaní plne úspešný preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania o výške trov sa však bude rozhodovať samostatným uznesením súdu prvej inštancie, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.